

www.nb.rs

ЊИВА

Ратарски недељни лист.

Број 6.

7. фебр. (25. јан.) 1915.

XVIII. год.

Претплата је: 3 круна на целу годину.

Излази сваке недеље.

Уредништво и наклада «Њиве» је:

Budapest, Egyetem-utca 4.

Излази и на мађарском, словачком, рушњачком, румунском и немачком језику.

У интересу наше жетве.

Док се наши војници јуначки боре на бојишту, мори нас овде на дому брига шта ће бити са нашом идућом жетвом? Рат је заузео наше најбоље раденике а то знаде сваки паметан човек, да је ове године ако икад врло важно, да земља не остане неурађена, парлог, те да наша држава имаде ове године довољно хране и пиће.

Ово је наша велика брига, али ипак не треба са ње да здајамо, да очајавамо. Не брине се вредни мрав и неуморна пчела што кукавица кука. Људи што су остали код куће, жене па и деца, раде вредно место очева, мужева и браће на далеком бојишту, па се служе гдегод је могуће и са земљорадничким машинама; хватају у јарам и краве, па онај који има припреге за орање помаже и ономе

који је нема. Ма нас стало колико муке и труда, ове године ваља засејати и најмања комадић земље. Ко није сејао јесенас, нека сеје на пролеће. Па и оне усеве који су се зимус показали слаби и местичави, треба преорати па из нова засејати.

Преузвишени г. барон Имре Гиљан, министар пољопривреде издао је подужу наредбу, у којој се бави са неколико брига и невоља земљорадничких.

Пошто у многим крајевима није било довољно семена за јесење сејање, поверио је г. министар једном великом земаљском заводу: Задрузи Мађарских Газда да скупи велику залиху семена за усев. Дакле когод треба семена нека се обрати с поверењем Управи те Задруге (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Igazgatóságának Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám) и

то што пре, да му не би пошиљка у ово ратно доба доцкан стигла.

Где нема припреге за орање, тамо нека се газде испомогну узајамно са припрегом па и са машинама. Данас нема нико права да каже: «ово је моје благо, стока, марва, не дам га другоме.» Сваки човек дужан је да допринесе томе, да се идућа жетва безусловно припреми и спроведе. Ко пак има мало капитала или је добио новаца за стоку коју му је држава одузела — урадиће најбоље, ако се обрати Жупанијском Газдинском Надзорнику са молбом: да му он купи за пристојну цену нове стоке.

За копање, кошење а особито за вршидбу, дају се врло добро употребити земљораднички стројеви, машине. Министарство пољопривреде, Задруга Мађарских Газда, Мађарски Газдински Савез радо ће упутити свакога где да набави себи најбоље земљорадничке машине.

Изложили смо прошлога пута ако рисари неће да подвезу жетелачке уговоре, да греше и према себи и према својим породицама. Сада опомиње г. министар земљораднике: да се у своме сопственом интересу пожури са склапањем својих жетелачких уговора; јер кад дође жетва, неће их нико молити: «молим изволите потрудити се на њиву; платићемо вам колико иштете!» Где рисари неће по својој доброј вољи да се погоде у рис, него чекају да захтевају шта ко може више — тамо ће власт просто наредити јавни, опћи рад и одредити свакоме наплату за исти. Веће спахије добиће за жетеоце за-

робљенике. Дакле из свега овога јасно је, да ће они најбоље проћи који буду за времена подвезали за себе повољне жетелачке уговоре.

Местимице је понека земља и за то остала неурађена, што су породице добијале припомоћи за свог хранитеља, који је отишао на војску — па су мислиле да ће имати хлеба и без мотике. Ово су прави трутови, који су се ослонили на новац што ће им га слати њихов војник кући а и на државну припомоћ. Тима би требало заиста оцепити 25 батина на сред села па не дати им ни плакати! Имаде и таквих, који су ма из којег важнога узрока ослобођени од војничке дужности, па и ти, у место да раде двоструком снагом, левентују и једу хлебац бадава. Нинистар је наредио: да се припази на те људе, да ли они осим свога рада помажу и у другим газдинским радовима у опћини. Где не помогне ни озбиљна опомена те се власт увери да се ишло само на обману — укинуће се опрштај од војничке дужности и обуставиће се и државна припомоћ.

Ваља знати и то: да ће се по министровој наредби саставити у свакој жупанији, у свакој опћини, Газдински Управљајући Одбор, којима ће члавови бити, осим чиновника, учитељи, свећеници, у опће и такви савесни и душевни људи, које хоће да се брину и за друге људе. Ови ће одбори управљати газдинским пословима и даваће потребне обавештаје. Осим њих даваће обавештаја и упутстава и сва она звања, која спадају под министарство пољопривреде, као

што су: шумарски чиновници, газдинске школе и заводи, марвени лекари, газдински надзорници итд. Свако ко треба савета и упутева у економском послу своме, нека се обрати на њих с поверењем, па ће га они већ упутити шта и како да ради.

Не бојимо се да ће нам земља ове године остати необрађена; јер знамо, да је народ вољан да све и сва жртвује за опстанак и спас отаџбине. Јунаке који се одликују на бојноме пољу бележи историја у златну књигу. Али пазиће се и на оне, који овде на дому служе вољно, одушевљено и предано својој милој отаџбини. И њихова ће се имена забележити у споменицу, да их помињу и благосиљају и унуци њихови!

ПОЉОДЕЛСТВО.

Покушаји Мађарске Земаљске Газдинске Задруге са вештачким ђубрењем.

I.

Задруга ова покушава већ годинама са разним биљкама ђубрење вештачким ђубретом а цел јој је: да то ђубрење омили народу, убеђујући га о томе како је оно корисно. У то име изаслала је иста Задруга велики одбор, коме је поверила да чини покушаје са вештачким ђубретом и да држи о тима јавна предавања.

Ми ћемо овде да упознамо своје читаоце са вештачким нађубривањем зелени, воћака и винограда.

Једна државна газдинска школа чинила је тачне покушаје са разним

врстама зелени и получила је тиме ево ово: нађубрив катастрално јутро зелени са 230 килограма суперфосфата и исто толико чилске салитре, добила је на истоме 310 метера купуса а на неђубреном катастралном јутру само 172 метера, те је по томе разлика била 133 метера. Рачунећи вредност само са три филера и одбив трошкове вештачког ђубрења остаје са вештачког ђубрења чиста хасна 507 круна. Исто су тако нађубрили и шаргарепу, те су добили 133 метера више па рачунећи и томе вредност само са три филера и одбив трошкове вештачког ђубрења, добили су 306 круна чисте хасне. Парадајз, патлиџан, нађубрили су са 287 килограма суперфосфата и са 170 килограма чилске салитре по катастерском јутру, и добили су 115 метера више рода и ценећи исти са 8 филера по кили и одбив трошкове ђубрења получено је 842 круна чисте хасне.

Кад би се наши баштовани у Новоме Саду, Керешу, Кечкемету и Суботици и по другим местима уверили колико је корисно ђубрити зелен вештачким ђубретом, постигли би отуда онолико користи, колико нису могли никада ни сањати!

Врло су велике користи постигнули и они баштовани, који су ђубрили своје воћњаке вештачким ђубретом. Ко је нађубрио катастрално јутро воћњака са 178 килограма суперфосфата и 90 килограма чилске салитре, добио је већ у првој години 18 метера више рода. Узев да су овим вештачком ђубретом ђубрене само племените воћке, којима се род може рачунати

са 20 К по метеру, и одбив трошак ђубрења, исказало се 316 круна чисте хасне добивене ли са вештачкога ђубрења.

Бивало је да су баштовани узели по прегршт вештачкога ђубрета и посули га воћци око стабла. То не вреди ама баш ништа. Ко жели своју воћку да нађубри, нека избуши воћци под целом круном њезином рупе по 8—10 центиметра широке а 60—70 центиметра дубоке и нека успе у њих за воћку одмерену количину вештачкога ђубрета, па нека остави рупе те стално отворене, да се у њих слива кишница. Добро ће учинити ако их налије и бунарском водом. Рупе ове буше се с јесени и зими и засипају се са калисуперфосфатом и то толико, да дође на једно јутро барем 3—4 метера. С пролећа сипа се у исте те рупе чилска салитра или сумпоровати амионак и то марта месеца чим се земља открави и половина опета кад воћке цветају и то по катастралном јутру 100—150 килограма.

Ако нам воћке једне године не роде, знајте да је томе једини узрок то, што је земља изнурена. Ми воћку никад не ђубримо а овамо захтевамо од ње да нам роди сваке године. Воћка исисава из год у год из земље много хране и то увек једну и исту храну, а хране те у родним годинама бива тако много мање, да воћка идуће године не може да истера иупољке и нема чиме да изведе себи род и ако роди и те године, род јој кржљави само са недостатка хране. Из ништа не може да бива ишта. Тако и воћка ако је не хранимо, заузима само

много места а не доноси нам рода. Нађубрена воћка може да роди толико, да газда јој може да узме за њезин род леп новац.

Изволите само све ово што рекосмо о ђубрењу наших воћака зрело расудити, нађубрите своје воћке било вештачким било шталским ђубретом — па ћете се уверити, да нисмо ово говорили у ветар, него баш са основом.

Воће је врло добра и здрава храна, било сирово, било кувано, било ушећерено, био као пекмез. Некада су наше жене куповале шљиве за брашно — јер су им баште биле пуне корова. Данас сваки разуман газда сади по својој башти и авлији воћке а жене сеје по башти сваковрсно зеље. И зеље и воће ће наш боље родити ако га ђубримо, као што овде исказасмо, с вештачком ђубретом. Идући пут ћемо изложити: како се с вештачким ђубретом ђубре виногради по брдима и по равници.

Железница у рату.

Ако желе људи и државе и миру да напредују, врло им је потребно да имају добра средства за саобраћај: путеве и железнице. У рату је добар саобраћај најважнија ствар — јер од њега зависи брзо наступање војске. Отуда ваља и у миру, кад је питање да се гдегод гради железница, да војена власт саизволи на то грађење. Ако војена власт не приговори, дозвољава се градња железнице.

Ну бива да се рат води на таком земљишту, где је мало железница и

Надвојоткиња Клотилда са кћерима Маријом и Јелесветом међу јенсвцима у Алчуту.

где тешка и теретна војничка колија може да возе само путем. Отуда бива да у ратно доба саграде више путева и железница за неколико месеци но што би у мирно доба саградили за десетак и више година.

Силно велике војске, које иду против непријатеља, не находе често довољано једно другом близу лежњих путева који стоје у свези а иду напоредо. Тада пијонири иду напред, граде и поправљају постојеће путеве, спајају делове путева, увратине. Ако предстоји битка а по неке чете ваља да продиру напред и без путева, хитају пионири унапред да уклоне с пута све препреке. Насипају и затрпавају јаме, пробијају ограде, секу жичане плотове, обарају дрва што сметају пролазу, означају на водама бродове, граде мостове и сплавове — једном речи крче путеве за битку.

Трен (возија, комора) што иде за војском а сачињавају га коњи, колија која вуку храну и џебану, кола за рањенике и друга војничка кола — чини врло велики и жив саобраћај.

Бива и то, да се ратује по заосталим земљама у којима има слабо путева и железница: тада ваља хиљадама војника (пучких устапа) да приону да убрзо створе подесне путеве.

Кад смо оно заузели Босну и Херцеговину, наши су војници за врло кратко време саградили железничку мрежу, што се у овим крајевима не би саградило неколико година дана; јер кад је то потребно војсци у ратно време, онда ту нема више ни оклевања ни одлагања. Што се у мирно

време не може постигнути, то се у рату брзо створи, само да би се могло рушити.

Иза сваке војске, чим се она удали од главне железничке пруге, почињу одмах градити привремену ратну железницу. Материјал за то спремљен је већ у мирно доба и превози се на место са железницом, с колима и с теретним аутомобилом. А кад се један део железнице већ изгради, онда она сама доважа себи потребни материјал на место. Војници железничари склапају брзо и вешто све делове железнице и полажу трачнице, шине, и по бојишту. Могу да саграде овако 10 километра железнице дневно. Возове су вукли до сада с коњима, али сада их вуку с парним и с бензинским машинама. За ове привремене војничке железнице почињу да граде одмах и спајање сталне железнице. У рату се много службе и са војничким аутомобилима за преважање великих терета.

У рату много вреде и сплавне реке. Најтежи је превоз по брдима, где морају терете да превозе брдски коњи. У овоме рату врши железница врло важне послове и за чудо је како брзо служи војничким циљевима и на непријатељскоме земљишту — ма да непријатељ, повлачећи се, руши железницу те је треба недељама поправљати, да се опет може њоме возити. За војском ваља слати осим хране, одела, још и џебане и других потреба, те ваља знати докле може да вози железница. То ваља да сазнају железничарске чете, које се за то извињање службе машинским колима. Но често пута не могу ове чете да

се послуже с тим колима; јер не могу с њима да скрећу с пута, а и ста-новништво је често пута непријатељско, те пуца на та кола. За ове извиднице узимају се тога ради панциром обложени возови, којима су локомотиви и вагони обложени челичним оклопом, те су непробојни са танадама из пушака па и из машинских пушака. Са оваким оклопним возовима превози се и џебана до убојне линије и спајају се поједине чете, јер су сваки возови заиста непробојни.

Огледало светскога рата.

Освојили смо, вратили смо, све сурдуке Карпатске од Руса. Избацили смо дакле Русе из Угарске. Свако се радује овоме сјајноме успеху наше јуначке војске у ово тешко зимње доба. По званичном извештају заробили смо у овим бојевима 10 хиљада Руса. Са овим победама доказало се да је Угарска непобедима; јер народи у земљама круне Св. Стевана бране и у ово тешко зимско доба и последњом капи крви своје сваку груду своје миле Огадбине. Нема томе примера у целој светској историји, да је икоја војска у овако зимско време овако успешно ратовала. И сами руски извештаји

признају: да нико не брани тако одушевљено, тако упорно своју Огадбину, као што је бранимо ми. — Ми летимо из једнога боја у други са све то већим јуначким прегором!

Руси су врло снуждени; јер увиђају да у овоме рату не могу победити. За то и руски најратоборнији људи нагињу већ томе да се рат заврши. Из Буковине повукли су сву своју војску, јер су се уверили, да су се Немци, унаточ грозној зими, примакли врло близо Варшави, где ће да се бије одсудни бој.

И у Француској расте огорчење све то већма. Русима неће и не могу да позајмљују више новаца. Француски државници увиђају, да ће удружене две царевине сјајно победити. Трговци Енглези су угурали у рат и Белгију и Француску па их сада остављају на цедилу. И Енглези немају новаца за Русију.

Надвојвода Евген се покрепио са немачком војском те ће наскоро поћи на Србију. Надати се да ће овога пута наша војска победити — те онда поћи из Србије на Русију, убрзати нашу коначну победу и довршити успешно ратовање.

Ти видиш и осећаш вредност свог здравља тек онда, кад га изгубиш — кад се разболиш. Али тада је често узалуд. Јер једном изгубљено здравље више се никад не надокнађује, као што и народна пословица лепо каже: «да болест на коњу долази а на пужу одлази.»

www.nb.rs

НАРОДНА
БИБЛИОТЕКА
РЕПУБЛИКЕ
СРБИЈЕ

Јуриш домобранских хуџара пешице, са кундацима.

Чујте људи!

Св. Сава воде замрзава. Ко је мислио да је вук зиму изео — тај се преварио. Хладно је, а местимце снег провејава.

По њивама ни овога месеца немаш преча посла, него да и даље износиш на њих ђубре, као што си и јануара чинио. Ако пак ниси стигао јесенаске да посвршаваш орање, дај

похитај сада, и ако ти морам рећи, да пролетње орање никада не вреди толико, колико када си с јесени узорао. Ипак је боље ишта, него ништа, те и овде рано пролетње орање више вреди, него ако си и с тиме закаснио. Нарочито се пак мораш пожурити с тим орањем, ако ти је земља мало песковита, јер се та земља пре просуши. Ако је пак у твојем крају обичај сејати пролетње ражи, можеш концем овога месеца већ прионути око тога посла.

По ливадама поравњуј земљиште и разметни мотиком кртинине кућице поврх земље. Је ли ливада џомбовита и има ли по њој где-где бурјана и корова, дај мотику и грабље у руку, па гледај шта ћеш и како ли ћеш, да ти образ не црвени на дивану с ливадама и пашњацима.

Стоку своју сада већ брижљивије надгледај и тимари, да се добро потхрани, како би ти за тешки и теретни пролетњи рад дошла довољно украњена и дурашном снагом поткрепљена. А младу ждребад и јунце, ако их у штале држиш, пуштај редовно мало на дворште, на чист ваздух, да се мало протегле и проиграју. — Дође доба, да се и кобиле пуштају под пастуха. Јеси ли

и ти рад да пустиш кобиле под пастуха, отвори мој брајко добро очи, каквога ћеш пастуха пустити да је пасе, јер од жгебе пастуха не ће ни ждребе бити боље. Најпаметније би учинио, када би је пустио под државнога пастуха. Ово су обично добри пастуси, и никада немају такве грешке, које би и ждребе могло наследити. Пастух ваља по правилу да је обично нешто већи од кобиле; али на малу кобилу превелик пастух, или на голему кобилу ситан пастух, није работа добро смишљена.

Овога се месеца још теле краве. Држи дакле телкињу у засебној прегради, а простири под њу доста сламе. Немој сметнути с ума ни то, да је добро храниш. Давај јој пак не само плевне и сена и тулузине, него по кад-кад и јачу, одабранију храну. Можеш јој пружити и зоби и кукуруза, па богме и рече и кромпира, јер музара од тога добија доста млека, што и телету добро долази, а и теби ће достати. Које теле гладује докле још сиса, никада не ће бити к свету.

Ту ти се сада и овца јагњи, нека ти је дакле стаја, где се овце јагње, довољно топла, да ти јагањци не презебу. Мушке јагањце, осим ако си лепше намеран оставити за приплод, ушкочи четврте им или пете недеље.

Крмаче се међутим већ махом опрасиле. Ако се деси, те ти које прасе скапа у кочини, изнеси га одмах напоље и закопај, да га не би крмача случајно пождерала, те тако ћеш добила, да и на живе своје прасице насрне. Крмаче дневно бар на по сата пуштај из кочине напоље.

Живина, коју си држао преко зиме у топлим заклопима, почиње већ носити. Проквоца ли ти која квочка, насади је без оклевања, јер рано пиле највише вреди.

У винограду ђубримо, режем, копамо. Ако време допушта, можемо крајем месеца почети и нову лозу садити. Ако са риголовањем нисмо готови, настављамо тај посао.

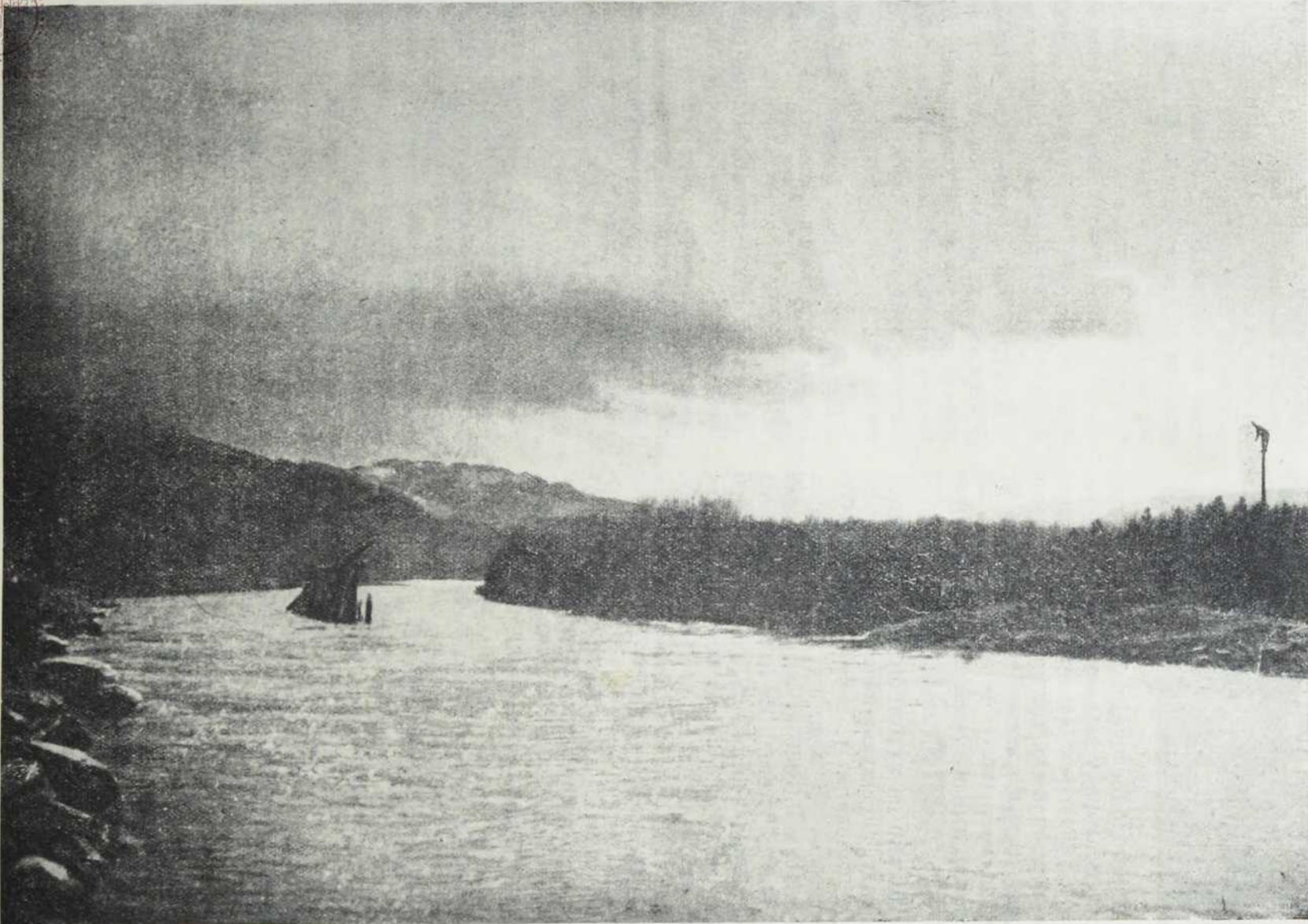
У воћњаку те чека посао око побирања изданака за очење, кресање, чишћење коре по дрветима и тамањење гусеница, копање јама за расаднице, а крајем овога месеца можеш отпочети и само расађивање.

www.

НАСТАВНИЦИ

СРПСКЕ ШКОЛЕ

Спаљени мост преко реке Попрада код Стара Сандеца.

Престолонаследник и министар спољних послова у немачком главном тасору. Наследник надвојвода Карл Франц Јосиф и министар спољних послова барон Стеван Бурјан походили су ових дана немачки главни табор, где их је немачки цар Виљелм, царски главни штаб, врло усрдно примио.

Колико се аутомобила употребљује у рату. По покупљеним податцима употребљује Француска у својој војсци 70,000 аутомобила, од којих су 18,000 војнички аутомобили, 50,000 су покупљени од грађана а 2000 су теретни. Енглеска је припустила војци 20,000 аутомобила од којих су 1000 омнубуси. Немачка има 30,000 војничких аутомобила од којих су 10,000 теретни. Према томе ове три државе ставиле су у рат 120,000 аутомобила.

Скупоћа у Петрограду и Лондону. Руски се листови туже да су животне намирнице у Петрограду ужасно поскупиле. Прошле недеље је невероватно високо скочила цена брашву, месу, јечму, грису, хлебу. Једна мала немачка стаје 15 филера, хлеб поскупљује из дана у дан са 7 филера дневно. Кулијица жигица стоји 7 и по фил. У Лондону је цена брашна скочила са 35 круна на 50 круна.

Дар цара Виљелма. Немачки цар Виљелм даровао је 40 хиљада марака Берлинској Аустро-Угарској Задрузи за потпору породица ратника.

Осигурање жетелачкога и земљорадничкога рада. Министар пољопривреде, преузвишени г. барон Имре Гиљани понудио је Земаљској Газдинској Задрузи за газде државне вршаће и друге земљорадничке машине, да би тиме осигурао брво и тачно обављање жетелачких и других земљорадничких послова. Иста ће Задруга издавати

те машине и наплаћивати за употребу припадајући најам. — Исти се г. министар са-старао и за набавку довољне количине семена за пролећне усеве и уступа семење то газдама по повољну цену. Цене су са врећама заредно по метеру следеће: пролећна пшеница 48, репа за пићу 29, јечам пиварски 32, зоб 27, кукуруз округласти 27, банатски 27. Олашње се из Будапеште а пренос подмирује поручилац. Наручбине се пиљу до 15. фебруара на адресу: Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest.

Кукуруз као храна. Људи се туже да је нови кукуруз влажан. За сушење нема довољно руку, за то се угарски влада договара са аустријском владом да набаве велику количину кукуруза и да га сложе на сухо место.

Папин дар. Папа Бенедикт даровао је 100 хиљада круна сирочадма аустро-угарских војника.

Отац са шест синова на бојишту. Јован Бакош из Хелтмароша, у Марошторданској жупанији, бори се са својих шест синова на бојишту. Син му Никола и Јосиф служе у будапештанској, Јован у сегединској, Андрија у Ђулафехерварској, Михаило и Ђорђе у марошвашархељској регменти. Отац коме је 65 година код трена.

Стока у монархији. Поводом овога рата пита се са више страна: докле ће ратујуће државе издржати са својом стоком? Ми ћемо на то питање најбоље одговорити тако, ако упоредимо стање стоке у нашој монархији са стањем у другим државама. Наша монархија стоји што се тиче стке, марве и свиња, у првом реду са свима великим државама. Ако стоку пребројимо према броју становника, онда ми са својом рогатом стоком премашамо Немачку, Енглеску, Италију и Русију — ми смо дакле међу њима свима са рогатом стоком најбогатији. Што се тиче свиња, у нас их има мање него у Немачкој, али их имадемо више но што их имају околне мање државе. Нема дакле основа да се бојимо, да ћемо ради рата кућурити са својом рогатом марвом и са свињама. Имамо ми тога довољно.

Бзура и Равка.

Далеко у непрегледној равници пружа се пољска земља прама истоку и југу. Након дуготрајних неприличних кишних дана, који се истом онда право осећају у свој својој тмурности, кад их проводиш у тим досадним, блатним рупама, наступио је први мраз, који је опет учинио проходнима путеве, појавио се први красни зимски дан, а сунце баца своје сјајне зраке на први снег, који се бојазљиво појавује на пољу. Одмах свет другачје изгледа, одмах и у једноличности равнице спавиш лепоте, радујеш се светлом сунцу и надаш се пролећу. А да не тугње са свих страна топови, могао би за часак помислити и на мир.

Похитали смо прама одсеку на реди Бзури и Равки, гдје се је битка развила у прави бој. Руси су се заклонили за јарке у дугим линијама, које ископају у таковој дубини, какву им само допушта терен, а иза првих линија ископали су друге и треће, у које се повлаче, кад су бачени из првих редова. Тај је начин војевања теготан а за нападача је често скопчан с великим губитцима. До битака које се развијају из тога, да се обе војске сусрећу, а у којима Русе куд и камо надкриљујемо, по данашњим приликама не може доћи, али поред свих тегоба и потешкоћа дух, који влада у нашој војсци, управо је сјајан, како уверавају и потврђивају са свих страна.

Главно се заповедништво сместило с онкрај великог пута, што води на исток. Једва да ће ко моћи замислити, како је примитиван конак оне 60-ице госпде, што сачињавају стожер. Тај је конак проста пољска сељачка кућа, којој су сви становници у воћњаку ископали земуницу, па се у њој унаточ дима налазе вољно. Сав стожер по ноћи почива на слами, па и један принц, зет једног немачког краља. Управо страшно одзвањају

хитци најтежег топништва, које се употребљава на овом делу ратишта. Као задњи остатак стокe депоседираног сељака живила је до неки дан на том засеку једна осамљена крава, која је верно испуњавајући своју дужност, обекрбљивала свако јутро стожер млеком, док је није наједаред нестало. Нужда закон мења, а нестало је мљекарне, јер су је гладни војници појели.

Пред нама прама северу видели су се на хоризонту незнатни валовити обронци, који су се само далековором могли боље приметити. Тамо је пуцало топништво прикључене војске, али до нас допрла је само мукла тугњава. Прама истоку прострло се веће пољско село, у близини којег је стајало наше најтеже топништво, а прама југу стерале су се огромне крунске шуме од Скиерњевице, које су губе у недоглед.

На тој широкој фронти стајали су у тај мах наше чете у љутом боју а повуда си могао приметити страшно деловање нашег топништва. Можда би ко мислио, да се непосредно иза бореће се војске опажа грозничав или нервозан живот или журба. Имао сам среће те сам још могао у кратко говорити са заповедајућим генералом, који се је на коњу вратио са фронта. Био је то витешки господин, који нам је без најмањег трага узбуђености дао затражена разјасњења, говорио о занемареном господарству у тим крајевима, а онда сам, без икакве пратње, одлазио преко ливада, као да се хоће да равони. Али и иначе све се кретало тако правилно, тако уредно, као да смо у маневрима, па да се у најдубљем миру крећемо по путу.

Сад смо били код тешког топништва. Пољско је топничтво било далеко пред нама, а нисмо га одовуд могли видети. Тешке су обике без престанка сипале ватру, да су нам зујале уши. Пред нама је било село, које је размерно још мало трпело, али је ипак био нешто чудан појав, кад смо у једној кући, којој се био провалио предњи зид, у соби видили коње, како сасма спокојно зобају из својих врећа.

Затим смо прешли преко моста и преко Равке, где се је развио најжешћи бој. Ваља точно на своје очи посматрати ове равне, мокре ливаде, које пресецају равне водо-

дерине, да добијеш прави појам о наса-
владивој бравури нашег пешаштва, које није
само извојштило у том крају прелаз преко
реке, већ је на далеко бацило Русе из њи-
хових јаких позиција. Истинабог, многи је
јунак ту пролио своју крв, али таково шта
може напокон постићи само војска, у којој
је сваки појединац одушевљен за своју ствар
и спреман, да за њу жртвује све. Низ улуту
дошао је домобранац, руку у повоју, а с
претију су му капале црвене капље, али у
резком војничком ходу ишао је мимо час-
ника, који су нас водили, те им одао про-
писну почаст. Тек иза њега носила су два
здравственика носиљку, на којој је био рањен
Рус. Сиромас се био савио у клупче али
носили су га брижљиво и пажљиво као дете.
Само да тамо преко и с нашим рањеницима
исто тако поступају! . . .

На предњем фронту у Галицији.

Од свог ратног дописника у нашем глав-
ном стану доноси »Берл. Тагеблатт» врло
занимљив допис, из којег вадино ово:

Код IV. аустро-угарске војске, којој је
заповедник надвојвода Јосиф Фердинанд, видио
сам чете у зимској опреми. Момчад је опрем-
љена свим предметима «шпорта», а поједине
чете имају оделе с ски-има. И частници
заменили су сабљу алпинским штапом, револ-
вер с карабинком, а носе кабанице као сва
момчад или словачки кожух.

На основу практичних искустава реорга-
низиран је и повоз. Број повозних кола
знатно је смањен, али зато су у преостала
кола упрегнута по четири коња, који путем
јуре у касу. Попунење материјала обавља
се сада на жељезницама и колима редовно.
На једном сам колодвору видио пуне вагоне
саоница, којима ће се заменити точкови на
волима, чим падне снег.

Мостове, које су буд наше, буд руске чете
дигле у зрак, неуморни пионери поправљају
за готово невероватно кратко време, тако да
је н. пр. поправак једног моста од 68 м.
пионирској сатнији капетана Махода донео

врло знатну премију. Права је чудеса створио
један други пионирски капетан, по свом
грађанском звању частник бечког ватрогаства,
који је створио посве нови начин за измену
покварених мостовних делова.

Редовна обскрба чета јелом и цигаретама
све до стрељачких ровова функционира бес-
прикорно. По ноћи возне се кухиње довозе
до прве линије те обскрбљују војнике јелом
и пићем. А по дану подгрејавају војници
чорбу или каву на малим пећима, које имају
са собом у рову.

Преко дана се људи греју или спавају,
али чим падне мрак, почиње за њих непре-
кидан рад пун опасности. Нигде нема свет-
лости, само по где-где врца из које пећи
која искра, те се одмах губи у магловитој
ноћи, у којој не распознајеш ништа, а у
којој све прима вид авети. Неме сене раде
с лопатом и секиром код заштита из земље,
које се у белом снегу приказују као црне
пруге. Пионери укопају пушчане стројеве
које фланкирају стрељачке ровове, а могу се
одпремати и допремати као саонице. На
отвореном пољу, које прама непријатељу
заштићују ограде од бодљикаве жице, стоје
непомично предстраже те прислушкују кров
маглу прама руским позицијама, у којима се
по кадкада јавља неопрезно светлост. Те се
предстраже измењују сваки сат, ако је дича
зима, сваки по сата. Шаћући се опрашта
обходња, састојећа од 10 момака.

Иза кратког времена падају из једне по-
макнуте шумице, до које се обично допу-
њају руске обходње, први хитци. На северо-
источном обзору виђају се зраке руског
рефлектора, који претражује подручје иза
руске бојне фронте, да пронађе оне, који
би се радо уклонили боју. Наједаред се об-
ходња враћа трком. Магловита се стена пред
нама претвара у неко дугољасто тело, а из
стотина грла чује се клицање «Хура!»
Предстраже упаљују снопове из сламе, који
бацају светлост на јуришајуће Русе. Чују
се оштре речи заповеди, чак и поједини
хитци, али одједном вичу «Руке у вис!»
а цела се руска јуришајућа колона предаје.

Мађарока газдинока Задруга

образује бесплатно сеоске задруге газдинске кругове и арендашка друштва и даје бесплатна савета у свима вадругарским пословима. Земљоделцима даје бесплатна упутства при куповању земље те држи исказ земља продаваца и купаца. Ко је рад земље да купи или да прода, нека ту своју намеру јави Мађарској Газдинској Задрузи. Адреса: Budapest, IX., Ullői út 25. szám.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Кад смо пре седамнаест година основали ратарски недељни лист «Њиву», нагласили смо: да смо ради да листом овим по јефтину цену уносимо у српску ратарску кућу здраву и корисну поуку, да забавним начином поучавамо српскога ратара корисноме знању и умењу — разда његова свестране напретка а у времену, у коме се свако живи отима да напредује.

Прелистајте нашу «Њиву» од године 1898., 1899., 1900., 1901., 1902., 1903., 1904., 1905., 1906., 1907., 1908., 1909., 1910., 1911., 1912. и 1913. па ћете се уверити из сваког ретка: да смо се поштено трудили, да се приближимо ономе циљу, који смо себи истакли. Велики и неочекивани одзив, којег је стекао лист наш међу српским ра-

тарима за ових петнаест година излажења свога одобрава нас да прио-немо из све снаге и даље: да наша «Њива» буде из дана у дан све то боља и све то лепша, а тиме српскоме ратару све то милија — једном речју: да лист «Њива» буде у ратарској кући мио недељни гост и поуздани саветник у свему оном, што српски ратар ваља да зна и да чини свога добра и своје среће ради.

У то име излазиће «Њива» и од сада са овим подеснијим насловом сваке недеље једанпут, на целом табаку овако лепе глатке артије, урешена лепим и одабраним сликама и доносиће у свакоме броју: поуке из пољоделства, вртарства, виноградарства, воћарства и из сваке друге гране кориснога рада; учиће ратаре пчеларењу, гајењу стоке и пернате живине; извештаваће га о новостима у народу и држави, казиваће му шта бива по свету; саопштаће вам у земљске и државне законе и уредбе; поучаваће га у разним важнијим грађанским пословима; одговараће, колико зна, може и уме, на његове питања и упутиће га како да се помогне у својој нужди и потреби.

Претплата је цена недељном, илустрованом, ратарском листу «Њиви» **само 3 круне годишње.**

Поред ове малене цене, добивају наши претплатници забава и календар на поклон

као бесплатни божићни прилог „Њиви“-и њеним читаоцима.

Овако лепо урешен, јефтин, забавно-поучни, недељни лист као што је наш лист „Њива“ — снажиће Србина ратара у борби живота за његов опстанак и напредак.

У то име молимо све Србе ратаре који радо читају и читањем се пријатно забављају и поучавају: **да се претплате на „Њиву“ одмах од првих бројева**, а ми ћемо им лист слати тачно и уредно онамо и на ону пошту, на коју нам то јасно и разговетно означе.

Лист је наш јефтинији и од погачица, зато га нико не може добити на вересију.

Претплата с шиље поштаноскем упутницом на адресу: А „Nyiva“ kiadóhivatalának — Budapest, IV., Egyetem-utca 4., Franklin-Társulat.

Уредиштво и наклада „Њиве“

Одговорни уредник: ЧИКА-СТЕВА.

Састанци за нашу потпорну благајницу. Врло нагло расте број оних, који су похитали, да осигурају себе и своју породицу код радничке потпорне благајнице. По свима крајевима у земљи држе се састанци, на којима се држе поучна предавања о користима потпорне благајнице и тим приликама се уписују за чланове врло многи, који мисле и на сутра, на своју будућност.

О Г Л А С И.

ОГЛАСИ

се примају у наклади

„ЊИВЕ“

Budapest, Egyetem-utca 4.

Претплаћујте се на народни лист **„ЊИВУ“** Претплата се шаље на „Nyiva“ Budapest, IV. kerület, Egyetem-u. 4. шк.